

Міністерство освіти і науки України

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені В.Стефаника»

Факультет філології

Кафедра журналістики

Хороб Соломія

Літературний стиль

(стилі в літературно-журналістській творчості)

Методичні рекомендації з курсу

для студентів спеціальності «Журналістика»

Івано-Франківськ – 2017

Хороб С. Літературний стиль (стилі в літературно-журналістській творчості). Методичні рекомендації до практичних занять. – Івано-Франківськ, видавництво «Сімик», 2017

У методичних рекомендаціях пропонується плани практичних занять, завдання та література для опрацювання з курсу «Літературний стиль». Акцент зроблено на практичному застосуванні художніх стилів у професійній творчій діяльності. Розраховано на студентів-журналістів та філологів.

Рецензенти:

Мафтин Н.В. – доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Марчук Г.І. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри журналістики ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Вступ

Студенту-журналісту, як і філологу, необхідно мати чітку систему знань про стиль як одну з найважливіших літературознавчих і публіцистичних категорій. Вивчаючи людську культуру (духовну насамперед і матеріальну), вченими помічено, що вона в певну добу має спільні риси, прикметні характеристики. І якраз зміна цих рис вказує на прихід нової доби. Ось чому кожна доба має свій літературно-художній і журналістський стиль. Відтак відомий термін «стиль доби» означає найзагальніші традиції, погляди, переконання, смаки певного часу, за допомогою яких вона різниться від інших епох. Стиль доби проявляється у мистецтві, філософії, політиці, журналістиці, архітектурі, літературі, моді, врешті, у побуті, тобто в усіх сферах людського життя.

Відомо, що вивчення руху європейської культури визначають за такими конкретними періодами (епохами):

античність (з окремим складним поділом на підстили) – **Середньовіччя** (або готика) – **Ренесанс** – **бароко** – **класицизм** – **романтизм** – **реалізм** – **модернізм** – **постмодернізм**.

Безперечно, у межах різних націй кожна з цих епох мала свої неповторні особливості. Хоч при цьому проступають **спільні тенденції**. Прикметно, що майже в кожній добі активно розвивається панівний визначальний стиль (який і дає їй назву), та водночас **ще** або **вже** проступає «тіньовий» (не головний) стиль чи кілька стилів. В міру наближення до сьогодення (починаючи від початку ХХ століття) цей процес стильового синкретизму, взаємопроникнення, співіснування різних стилів **посилюється**.

Ось чому нерідко талановитого чи знакового письменника важко віднести тільки до одного певного стилю доби, бо ж є ознаки інших стилів. Скажімо, ранній Шевченко яскравий романтик, але всю його творчість не вмістити тільки в межах цього стилю.

Осмилюючи історичний розвиток літератури та публіцистики, можна спостерегти, як у різні епохи змінюються теми художніх творів, характерні образи, жанри, а також погляди письменників, публіцистів на життя, принципи і способи його художнього перетворення. Це змінюються стилі, течії, напрями і методи.

Читаючи різні тексти якогось одного журналіста чи художні твори певного письменника, переконуєшся, що всі вони мають багато спільних рис. Тобто кожний творець художнього слова виробляє свій індивідуальний, авторський стиль.

Тому методичні рекомендації до курсу «Літературний стиль» спрямовані на осмислення та вміння студентів виокремити домінуючі ознаки стилю і у письменників, і у публіцистів та журналістів.

Практичне заняття №1.

Категорія стилю

1. Основні теоретичні поняття та їхня співвіднесеність: літературний процес, літературний напрям, зміст, форма, метод і стиль.
2. Категорія стилю. Сильові чинники та носії стилю.
3. Історія розвитку поняття «стиль». Теорія трьох стилів в античності та Середньовіччі.
4. Індивідуальний стиль, ідіолект. Імітація та пародіювання. Сильова еkleктика.
5. Концепція розвитку українських стилів за Д. Чижевським.
6. Стиль у журналістській творчості.

Завдання

1. Проаналізувати стиль подачі інформації улюбленого журналіста (на прикладі газетного, радійного і/або телевізійного матеріалу).
2. Підготувати декілька текстів, в яких наявні ознаки стильового синкретизму, імітації та пародіювання.

Література

1. Аньєс І. Підручник із журналістики: Пишемо для газет/ Ів Аньєс; [пер. з фр. Андрія Андрусяка]. – К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2013. – 544 с.
2. Галич В. М. Жанрово-стильові особливості авторської колонки / В. М. Галич// Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2009. – № 874: Серія «Соціальні комунікації». – Вип. 1. – С. 45–51
3. Галич О. Теорія літератури. – К., 2001.
4. Даниленко В. Лісоруб у пустелі: Письменник і літературний процес. – К.: Академвидав, 2008. – 352с.
5. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поетика. – Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 2008. – 488с.

6. Европейская поэтика от античности до эпохи Просвещения: Энциклопедический путеводитель. – М.: издательство Кулагиной – Intrada, 2010. – 512с. (ИНИОН РАН. Центр гуманитарных научно-информационных исследований. Отдел литературоведения).
7. Марко В. Аналіз художнього твору: навч. посіб./ Василь Марко. – 2-е вид., випр. – К.: Академвидав, 2015. – 256с.
8. Пахаренко В. Нарис української поезики. – К., 1997.
9. Прилюк Д. М. Теорія і практика журналістської творчості/Д. М. Прилюк. – К. : Вища школа, 1973. – 271 с.
10. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). - Тернопіль, 1994, - С.28-30 (про концепцію).
11. Literary Journalism Studies. The Journal of the International Association for Literary Journalism Studies. – New York, 2009. – 128 p.

Практичне заняття №2

Гене́за розвитку стилів

1. Бароко як стиль. Визначальні ознаки (на прикладі збірки Гр. Сковороди «Сад божественних пісень»)
2. Класицизм. Типові риси стилю у Ж. Расіна "Андромаха" або Мольєра "Тартюф").
3. Український класицизм: особливості функціонування.
4. Специфіка стилю сентименталізму (на матеріалі творів Гр. Квітки-Основ'яненка).
5. Романтизм як стиль (на матеріалі творчості письменників Дж. Байрона, В.Гюго чи А.Міцкевича).
6. Романтизм в Україні (творчість Т.Шевченка, М. Костомарова, П. Куліша).

Завдання

1. Написати стильовий текст. Прояснити доцільність використання тих чи інших прийомів.

2. Підготувати виступ про особливості побутування певних стилів в українській літературі за Дмитром Чижевським.

Література

1. Білоус П.В. Історія української літератури XI – XVIII ст. – К.: ВЦ «Академія», 2009р.
2. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поетика. – Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 2008. – 488с.
3. Літературознавча енциклопедія: У двох томах/ Авт.-укладач Ю.І.Ковалів. – К.:ВЦ «Академія», 2007.
4. Макаров А.М. Світло українського бароко. – К.: Мистецтво, 1994. – 288с:іл.
5. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література XIX сторіччя. Доба романтизму: Підручник. – К.: Заповіт, 1997. – 464с.
6. Полєк В.Т. Історія української літератури X – XVII ст. – К.:Вища школа, 1994.
7. Ушкалов Л. Сковорода та інші: причинки до історії української літератури. – К.: Факт, 2007. – 552с.
8. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). - Тернопіль, 1994

Практичне заняття №3

Стильові варіанти реалізму

1. Натуралізм як стиль. Основні риси.
2. Елементи натуралізму в структурі художніх творів І.Франка (оповідання "Отець-гуморист").

3. Сильові особливості реалізму (до прикладу на вибір – творчість О. де Бальзака, Г.Флобера, Б.Грінченка тощо)
4. Соцреалізм як суспільно-історична ідеологема.
5. Соцреалізм як медіакомунікація (за Гр. Почепцовим)

Завдання

1. *Написати текст у одному із стилів. Пояснити доцільність використання тих чи інших прийомів.*
2. *Виписати основні критерії соцреалізму в комунікації за статтею Георгія Почепцова "Управление героикой, или Соцреализм как медиакоммуникация".*

Література

1. Голод Р. Іван Франко та літературні напрями кінця ХІХ – початку ХХ століття – Івано-Франківськ: Лілея НВ, 2005. – 284с.
2. Міфопоетичні образи в художньому світі Івана Франка (Ейдологічні нариси) / К. І. Дронь, Б. С. Тихолоз, Н. Б. Тихолоз, А. І. Швець; За наук. ред. Б. С. Тихолоза; НАН України, Львівське відділення Інституту літератури ім.Т.Г.Шевченка. – Львів, 2007. – 336 с. – (Франкознавча серія. Вип.11).
3. Наливайко Д. Силь напрямку й індивідуальні стилі в реалістичній літературі ХІХ – початку ХХ ст.. / Д.С. Наливайко // Індивідуальні стилі українських письменників ХІХ – початку ХХ ст.. – К., 1987. – С.3-42.
4. Хархун В.П. Соцреалістичний канон в українській літературі: генеза, розвиток, модифікації: монографія / В.П.Хархун. – Ніжин: ТОВ «Гідромакс», 2009. – 508с.
5. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). - Тернопіль, 1994. – 480с.
6. 20-ті роки: літературні дискусії, полеміки: літ.-крит. статті. – К.: Наук. думка, 1991. – 370с.

Практичне заняття 4

Стильові течії модернізму (I)

1. Основні риси модерністичного мислення.
2. Характеристика модернізму як сукупності стилів.
3. Головні стильові риси неоромантизму. «Лісова пісня» та «Одержима» Лесі Українки як неоромантичні твори.
4. Специфіка символізму у творчості Олександра Олеся («По дорозі в казку»).
5. Неокласицистичний стиль. Риси та визначні представники.
6. В.Домонтович "Доктор Серафікус" як інтелектуальна проза. Особливості неокласицизму в творі : головний герой, філософічність, раціональність.

Завдання

1. *Написати текст у одному із стилів. Пояснити доцільність використання тих чи інших прийомів.*
2. *Підготувати науковий матеріал про сутнісні ознаки концепції «мистецтво для мистецтва».*
3. *Визначити спадкоємний зв'язок неоромантизму з класичним романтизмом, модифікацію традиційних стильових ознак.*

Література

1. Агеєва В. "Поетика парадоксу: інтелектуальна проза В. Петрова-Домонтовича" / Віра Агеєва. -
2. Андрусів С. Модернізм / постмодернізм: ланки безконечного ланцюга історико-культурних епох / С. Андрусів / Світовид. – 1997. - №1-2. – С.113-116.
3. Веретейченко І. Леся Українка: неоромантична концепція слова: навч. посіб./ І.А. Веретейченко, Т.С. Пінчук. – К.: Шлях, 2004. – 320с.
4. Ковальова О.Ю. Бінарні опозиції модернізму й авангардизму в українській літературі першої половини ХХ ст.. (Творчість Лесі Українки, М.Семенка, Б.-І.Антонича): автореф. дис...канд..філол.наук / О.Ю. Ковальова. – К., 2006. – 18с.

5. Моклиця М.В. Модернізм як структура. Філософія. Психологія. Плетика / М.В. Моклиця. – 2-ге вид., доповн. – Луцьк : Вежа, 2002. – 390с.
6. Олійник О. Основна теза: поліваріантність модернізму / О.Олійник // Слово і час. – 1999. - №3. – С.20-24.
7. Олійник О. Феномен символістської драми в системі українського модернізму / Оксана Олійник // Сильові тенденції української літератури ХХ століття. – К.: ПЦ «Філіалет», 2004. – 282с.
8. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі / Соломія Павличко. – К. : Либідь, 1997. – 360с.

Практичне заняття 5

Сильові течії модернізму (II)

1. Специфіка декадансу як стилю (поезія М.Вороного). Характерні особливості декадансу як типу світо уявлення й імітатора інших стилів.
2. Сильовий експресіонізм в українській літературі (В.Стефаник "Шкода", "Діточа пригода").
3. Імпресіоністичний стиль. Домінантні прийоми (М.Коцюбинський "Цвіт яблуні").
4. Особливості імажинізму в поезії Б.-І. Антонича .
5. Сюрреалізм як стиль (поезія Емми Андіївської, зокрема вірш "Риба і розмір").

Завдання

1. Підготувати науковий матеріал про інтерсеміотичну основу імпресіонізму та його естетичні настанови.
2. Написати стильовий текст за вибором. Обгрунтувати обрані прийоми.

Література

1. Агеєва В. П. Українська імпресіоністична проза : Михайло Коцюбинський , Григорій Косинка, Андрій Головка / В.П.Агеєва. – К.: Віпол, 1994. – 158с.
2. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початку ХХІ ст.: підручник : у 10 т. / Юрій Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2013 - Т.1: У пошуках іманентного сенсу. – 512с. – (Серія «Альма-матер»)
3. Міхалінчик Л. Орієнталізм М. Коцюбинського як шлях від народництва до модернізму // Українська література в загальноєвропейському контексті. Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. Вип.5. – Ужгород, 2002. – С.129-132.
4. Наливайко Д. Про відношення «декадансу», «модернізму», «авангардизму» / Д.Наливайко // Слово і час. – 1997. - №11-12. – С.44-48.
5. Ткаченко Р. Поклик химери. Декаденс в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ ст.. / Роман Ткаченко. – К.: Книга, 2011. – 136с.
6. Хороб С. Українська модерна драма кінця ХІХ – початку ХХ століття (неоромантизм, символізм, експресіонізм) / Степан Хороб. – Івано-Франківськ : плай, 2002. – 413с.
7. Черненко О. Імпресіонізм та експресіонізм / Олександра Черненко // Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.. : у 3 кн./ Олександра Черненко. – К: Рось, 1994. – Кн.1. – С.204-214.
8. Штепан О. Стилєтвірні риси літературного імпресіонізму / Олександр Штепан // література як стиль і спогад: філологічні студії. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2003. – Вип.6. – С.139 – 148.
9. Яструбецька Г. Експресіонізм – імпресіонізм: стилєва опозиція чи дифузія? // Галина Яструбецька / Слово і Час. – 2006. – Ч.2. – С.39-42.

Практичне заняття №6

Зародження художнього репортажу

1. Футуризм як стиль. Поезія М.Семенка. Поетика трикстеріада у його творчості.
2. Специфіка фактової літератури. Відмінність літератури факту (ЛЕМ - Росія) від фактової літератури (футуристи – Україна).
3. Художній репортаж 20-30-х.років ХХ століття (Дмитро Бузько, Гео Шкурупій «Старим Дніпром в останній раз»; Олександр Мар'ямов «Шляхи під сонцем»; Микола Трублаїні «До Арктики через тропіки»; Валер'ян Поліщук «Рейд у Скандинавію»; Сава Голованівський «Чобіт Європи»).
4. Майк Йогансен як творець подорожнього репортажу. "Подорож людини під кепом (Єврейські колонії)". Особливості стилю.

Завдання

1. *Написати текст у стилі футуризм. Вміти довести доцільність використаних прийомів згідно з вимогами стилю.*
2. *Підготувати інформацію про суть полеміки М.Йогансена-модерніста з естетикою авангардизму.*

Література

1. Белей Л. Факти польської «літератури факту» [Електронний ресурс] / Лесь Белей // ЛітАкцент. – 2012. – 9 квітня. – Режим доступу: <http://litakcent.com/2012/04/09/fakty-polskoji-literatury-faktu/>.
2. Ільницький О. Український футуризм. 1913 – 1930 / Олег Ільницький. – Львів : Літипис, 2003. – 456с.
3. Як створювався український репортаж? Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/article/media/yak-stvoryuvavsya-ukrayinskyy-reportazh>
4. Михайлин І. Природа факту в площині журналістики / Ігор Михайлин// Збірник Харківського історико-філологічного товариства. –Харків, 2011. – Т. 14. – С. 120–138.
5. Семенко М. Кверо-футуризм / Михайль Семенко. – К., 1914. – С.1.
6. Семенко М. Я палю свій Кобзар // Михайль Семенко. Дерзання. – К., 1914. – С.1

7. Цимбал Я. Творчість Майка Йогансена в контексті українського авангарду 20-30-х років: автореф. дис....канд.філол.наук / Я.В.Цимбал. – К., 2003. – 19с.
8. Поетика трикстеріада Михайля Семенка. Слово і час, №8, 2005р. - С.47-50
9. Черниш Г. Мій Семенко, або Футуризм поета – футуризми літературознавки / Галина Черниш. – Глобове, 1992. – С. 6-7. – (На правах рукопису)
10. Черниш Г. Український футуризм і довкола нього / Г. Черниш// 20-ті роки: літературні дискусії, полеміки: Літературно-критичні статті [упор. В.Г.Дончик]. – К., 1991. – С.90-123.

Практичне заняття 7

Постмодернізм в європейському контексті

1. Філософія та естетика постмодернізму. Риси постмодерного стилю.
2. Український постмодерн. Дві стильові школи (львівсько-франківська та житомирсько-київська).
3. Карнавальна традиція у творчості Ю.Андруховича. "Рекреації" та «Московіада» як приклад посттоталітарного / постколоніального постмодернізму.
4. Необароко. Особливість стилістики оповідання Валерія Шевчука «Диявол, який є (Сота відьма)».
5. Риси постмодерного мислення у публіцистиці Умберто Еко.

Завдання

1. Написати текст у постмодерному стилі.
2. Прочитати публіцистичні тексти Умберто Еко – "E-mail, підсвідоме та Суперего", розділ "Пусть даже говорит - напрасный труд . Полемика о средствах информации" зі збірника "Картонки Минерви") http://socioline.ru/files/5/52/eko-kartonki_minervy.pdf , "Утрата особистого життя" <http://humanitarius.com/static/nazad-15.html>

3. *Встановити особливості символів необарокової культури у сучасній прозі В. Шевчука та У. Еко.*
4. *Підготувати інформацію про постмодерні тенденції у сучасному телебаченні.*

Література

1. Андрухович Ю. «Постмодернізм – не напрям, не течія, не мода...»/ Ю.Андрухович// Слово і час. – 1999. - №3. – С.66-77.
2. Бедзір Н. Ю.Андрухович і В.Пелевін як письменники постмодернізму (до проблеми типологічної спорідненості) //Українська література в загальноєвропейському контексті. Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. – Ужгород, 2002. – С.31-35.
3. Вертипорох О. Роман Євгена Пашковського «Свято»: традиційна і постмодерна семантика бунту / О.Вертипорох // Вісник Черкаського університету. Серія: Філологічні науки. – Черкаси, 2008. – Вип.138. – С.92-101.
4. Городнюк Н. Знаки необарокової культури Валерія Шевчука: компаративні аспекти. – Київ: Твім інтер, 2006. – 216р.
5. Гундорова Т. Постмодерністська функція Андруховича з постколоніальним знаком питання / Т.Гундорова// Сучасність. – 1993. - №9. – С.79-83
6. Еко У. Ім'я рози: Роман / переклад з італ., передмова і глосарій М.І. Прокопович. – Харків: Фоліо, 2006. – 576с. – (Б-ка світ.літ.).
7. Павлишин М. Українська культура з погляду постмодернізму / М. Павлишин // Сучасність. – 1992. - №5. – С.117 – 121.
8. Хомеча Н. Діалог епох: українське бароко і постмодернізм («Екзотичні птахи і рослини» Ю. Андруховича) / Н. Хомеча // Слово і час. – 2003. - №11. – С.59 – 65.
9. Юрчук О. Сучасна стратегія бароко. Модифіковані риси бароко в українській літературі кінця ХХ століття: Монографія. – Житомир, 2008. – 152с.

Практичне заняття №8

Дискурс «Нового журналізму».

1. Концепція "нової журналістики": причини виникнення, ідеї, представники тощо.
2. Основні стилістичні прийоми «нового журналізму».
3. «Новожурналістський» стиль на прикладі репортажів з «Антології нової журналістики» Тома Вульфа.
4. "Електропрохолодний кислотний тест" Тома Вульфа: стильові особливості твору. Історія написання та особливості створення цього роману.
5. Специфіка гонзо-журналістики. "Дербі в Кенткуккі..." Х.С. Томпсона. Наявність цього стилю в українській періодиці 90-х років (публіцистика Юрія Винничука у газеті «Post-Поступ»).
6. «Нова нова журналістика» 80-90-х років - наступний етап розвитку журналістського стилю.

Завдання

1. *Написати журналістський текст (жанр за вибором) у стилі нового журналізму. Мотивувати використані прийоми.*
2. *На прикладі репортажу Тома Вульфа проаналізувати поетику «нового журналізму» та визначити приналежність прийомів до літератури чи журналістики.*
3. *Підготуватися до дискусії про наявність суб'єктивізму як норми в журналістиці.*

Література

1. Бойнтон Р. С. Предисловие к книге «Новый новый журнализм» [Электронный ресурс] / Р. С. Бойнтон; [пер. с англ. Т. Филаткиной] //Русский журнал. – 2005. – 26 окт. – Режим доступа: <http://www.russ.ru/layout/set/print/Kniga-nedeli/Predislovie>.

2. Вулф Т. Новая журналистика и Антология новой журналистики/ Том Вулф; [пер. с англ. Д. А. Благов, Ю. А. Балаян]. – СПб. : Амфора, 2008. – 574 с. – (Серия «Амфора 21»).
3. Коновалова Ж. «Американская мечта» в художественно-документальной литературе США второй половины XX века [Электронный ресурс] : дис. ... канд. филол. наук: 10.01.10 / Ж. Коновалова. – Казань, 2009. – 213 с. – Режим доступа:<http://www.dissercat.com/content/amerikanskaya-mechta-v-khudozhestvenno-dokumentalnoi-literature-ssha-vtoroi-poloviny-xx-veka#ixzz39VJ6t5pu>.
4. Михед О. П. «Новий журналізм» як генологічний фактор формування автобіографічного реаліті роману/ О. П. Михед // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Серія: Філологічні науки. – 2012. – Кн. 1. – С. 27–31.
5. Мулярчик А. С. Что случилось с «новым журнализмом» / А. С. Мулярчик // США – экономика, политика, идеология. – 1979. – №10. –С. 80–84.
6. Несмелова О. О. Новый журнализм: теоритические принципы и их художественное воплощение / О. О. Несмелова, Ж. Г. Коновалова// Учен. зап. Казан. ун-та. Сер. «Гуманит. науки». – 2011. – Т. 153, кн. 2. –С. 245–258.
7. Сердюк О. Факт і його освоєння як головна проблема американської «нової журналістики» / Олена Сердюк// Вісник Львівського університету. Серія «Іноземні мови». – Львів, 2012. – Вип. 20. – Ч. 2. –С. 126–131.
8. Титаренко М. Американський новий журналізм: Terra Incognita [Електронний ресурс] / Марія Титаренко// Медіакритика. – 2011. – 21 вересня. – Режим доступу: <http://www.mediakrytyka.info/za-scho-krytykuyut-media/amerykanskyy-novyuy-zhurnalizm-terra-incognita.html>.
9. Шутяк Л. М. Американський та український «новий журналізм»: компаративний аспект/ Л. М. Шутяк // Теле- та радіожурналістика. – Львів, 2013. – Вип. 12. – С. 410–414.

Практичне заняття № 9

Стилi сучасної репортажистики

1. Художній репортаж в Україні: стан, представники та перспективи. Два напрями української сучасної репортажистики (за А.Бондарем).
2. Журналістський стиль творчості Олега Криштопи. Методи збирання матеріалу, місце ділогів тощо у книзі «Україна: масштаб 1:1».
3. Особливості подання інформації Наталкою Гуменюк у книзі «Майдан Тахрір. У пошуках втраченої революції».
4. Діяльність Олесі Яремчук. Стиль репортажів "Вони вбили "Батька нації" та "Це треба бачити".
5. Стиль фронтових та подорожніх репортажів Артема Чапая ("Краматорськ. Репортаж из под обстрела" та «Подорож із Мамайотою у пошуках України»).
6. Риси стилю гонзо-журналістики на сучасному радіо. Гонзо-ефір на радіо Old Fashioned Radio.

Завдання

1. Дати коротку характеристику сайту «The Ukrainian», «Gazeta.ua» та «INSIDER», «Українська правда» та видавництву "Теплора" як успішним прикладам реалізації репортажних спецпроектів. Проаналізувати стиль, вибрану тематику та діяльність репортажистів на сайті, а також звернути увагу на концепції програм, в рамках яких здійснюється робота над репортажем.
2. Підготувати коротку інформацію про сучасний перекладний польський репортаж в Україні.
3. Написати художній репортаж (тема – за вибором).

Література

1. Белей Л. Факти польської «літератури факту» [Електронний ресурс] / Лесь Белей // ЛітАкцент. – 2012. – 9 квітня. – Режим доступу: <http://litakcent.com/2012/04/09/fakty-polskoji-literatury-faktu/>.

2. Бондар А. Польський репортаж. Як увійти в літературу з чорного ходу/ Андрій Бондар// Культура 3.0. Семінар культурної критики та репортажу. – К., 2014. – С. 161–168.
3. Гонзо-ефір. Old Fashioned Radio. Режим доступу: <https://ofr.fm/uk/show/gonzo-efir/>
4. Джугастрянська Ю. Два погляди на книжку Артема Чапая «Подорож із Мамайотою у пошуках України» [Електронний ресурс] / Юлія Джугастрянська // ЛітАкцент. – 2011. – 11 жовтня. – Режим доступу: <http://litakcent.com/2011/10/11/dva-pohljady-na-knyzhku-artema-charaja-podorozh-iz-mamajotoju-u-poshukah-ukrajiny/>.
5. Наумець І. Марина Ахмедова: репортаж як стиль життя [Електронний ресурс] / Ірина Наумець// Медіаграмотність. – 2013. – 15 квітня. – Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/17334>
6. Чапай А. Краматорськ. Репортаж из под обстрела. [Електронний ресурс]/ Артем Чапай // INSIDER. – Режим доступу: <http://www.theinsider.ua/politics/54da26813d51a/>
7. Яремчук О. Вони вбили «Батька нації». [Електронний ресурс]/ Олеся Яремчук // The Ukrainians. - Режим доступу: <https://theukrainians.org/vbyly-batka-natsiyi/>
8. Яремчук О. Це треба бачити. [Електронний ресурс] / Олеся Яремчук // The Ukrainians. – Режим доступу: <https://theukrainians.org/tse-treba-bachyty/>

Теми для самостійного опрацювання

Особливості постмодернізму в зарубіжній літературі. Обґрунтувати стильові постмодерні риси в романі «Ім'я рози» Умберто Еко, «Останній світ» Крістофа Рансмаера, «Хозарський словник» Мілорда Павича чи «Алеф» Хорхе Борхеса.

Зародження ново журналістського роману в українській літературно-журналістській творчості. Лесь Белей «Ліхіє дев'яності: Страх і ненависть в Ужгороді» крізь призму «новожурналістського» стилю.

Мандрівні нотатки в сучасному літературно-журналістському процесі. Визначальні стильові ознаки у книзі **Макса Кідрука** «Подорож на Пуп Землі», «Мексиканські хронічки. Історія однієї мрії»; **Ірени Карпи** «Бейбі тревел, або Як не стати куркою»; **Артема Чапая** «Подорож із Мамайотою у пошуках України».

Специфіка циклу репортажів про 90-ті роки в різних містах України. Репортажі Олега Криштопи «Ліхіє дев'яності: Станіславський феномен», Максима Безпалова «Ліхіє дев'яності: Кузня кадрів Дніпропетровськ», Леся Белей «Ліхіє дев'яності: Страх і ненависть в Ужгороді», Владислава Івченка «Ліхіє дев'яності: Як не сумували Суми».

Перекладний репортаж. Особливості стилю подачі інформації польських журналістів (на прикладі книг **Вітольда Шабловського** «Танцюючі медведі», «Наша нова ПНР», «Кулемети й вишні. Історії про добрих людей з Волині»; **Катажини Квятковської-Москалевич** «Вбити дракона. Українські революції»; **Ришарда Капусцінського** «Імператор/Шахіншак», «Подорож з Геродотом», «Імперія», «Автопортрет Репортера»; **Кристини Курчаб-Редліх** «Головою в мур Кремля»; **Земовіта Щерека** «Прийде Мордор і нас з'їсть»; **Маріуша Щигела** «Зроби собі рай» та «Неділя, що відбулася в середу»

Елементи готичного стилю у «Культі» **Любка Дереша** та «Сяйві» **Стівена Кінга**.

Документальний стиль у сучасному медіадискурсі. Сильова домінанта документалістики **Світлани Алексієвич.**

Жанрово-стильові утворення у сучасному літературно-журналістському процесі. Роман-реаліті **Олександра Михеда** «Бачити, щоб бути побаченим».

Список рекомендованої літератури до теоретичної частини курсу

1. Білоус П. Вступ до літературознавства. Теорія літератури. Психологія літературної творчості. Лекції / П. Білоус. – Житомир: Рута. - 336 с.
2. Бовсунівська Т. Когнітивна жанрологія та поетика: монографія / Т. Бовсунівська. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2010. – 180 с.
3. Галлер М. Репортаж: навчальний посібник/ М. Галлер; [пер. з нім. В. Климченко, В. Олійник; за заг. ред. В. Ф. Іванова]. – К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2011. –348 с.
4. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн / Т.Гундорова. – К.: Критика, 2005. – 263с.
5. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поетика. – Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 2008. – 488с.
6. Европейская поэтика от античности до эпохи Просвещения: Энциклопедический путеводитель. – М.: издательство Кулагиной – Intrada, 2010. – 512с. (ИНИОН РАН. Центр гуманитарных научно-информационных исследований. Отдел литературоведения).

7. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч.Вінквіста та В. Тейлора; Пер. з англ. В. Шовкун; Наук. ред.. пер. О.Шевченко. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 503с.
8. Єфремов. Літературно-критичні статті / С.Єфремов. – К.: Дніпро, 1993. – 352с.
9. Западное литературоведение XX века: Энциклопедия. – Москва: Intrada, 2004. – 560 с. (ИНИОН РАН. Центр гуманитарных научно-информационных исследований. Отдел литературоведения).
- 10.Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості:підручник/ Володимир Здоровега. – 2-ге вид., переробл. і доп. – Львів:ПАІС, 2004. – 268 с.
- 11.Історія української літератури: XX – початку XXI ст.: навч. посіб : у 3 т. / [В.І.Кузьменко, О.О.Гарачковська, М.В.Кузьменко та ін.]; за ред.. В.І. Кузьменка. – К.: Академвидав, 2013. - . – (Серія «Альма-матер»)
- 12.Квіт С. Стильові здобутки сучасної української прози / С. Квіт // Світовид. – 1996. - №3. – С.123-130.
- 13.Кодак М.П. Поетика як система: літ.-крит. нарис. – 2-ге вид., доповнене / М. П. Кодак. – Луцьк: ПВД «Твердиня», 2010. – 176с.
- 14.Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початку XXI ст.: підручник : у 10 т. / Юрій Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2013 – . – (Серія «Альма-матер»).
- 15.Ковалів Ю. Літературна герменевтика: монографія / Ю. І. Ковалів. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет, 2008. – 240 с.
- 16.Констанкевич І. Сучасна українська література: стилі, покоління, творчі індивідуальності: навч. посібник / І. Констанкевич, В. Сірук. – Луцьк, 2012. – 328с.
17. Лановик З. Hermeneutica Sacra / Зоряна Лановик. – Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2006. – 587 с.
18. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / За ред. А. Волкова.- Чернівці: Золоті литаври, 2001.-636 с.

19. Література. Теорія. Методологія: Пер. з польськ. С. Яковенка./ упор. і наук. ред. Д. Уліцької. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – 543с.
20. Літературознавча енциклопедія: У двох томах / Авт.-уклад. Ю.І.Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 608 с. (Т.1) + 624с. (Т.2) (Енциклопедія ерудита).
21. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. – К.: ВЦ: «Академія», 1997. – 752 с.
22. Моклиця М. Вступ до літературознавства: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Марія Моклиця. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. – 468с. – (Посібники та підручники ВНУ імені Лесі Українки).
23. Набитович І. Універсум *sacrum* у в художній прозі (від модернізму до постмодернізму). Монографія / Ігор Набитович.- Дрогобич-Люблін: Посвіт, 2008.- 600с.
24. Нахлік Є.К. Від пре романтизму до постмодернізму: Сильветки письменників. Літературно-критичні статті та рецензії. Екскурси до класики. Теоретико-компаративістичний уступ / Євген Нахлік; НАН України. Інститут Івана Франка. – Львів, 2016. – 406с. – (серія «Літературна критика й есеїстика». Вип.4).
25. Несмелова О. О. Новый журнализм: теоритические принципы и их художественное воплощение / О. О. Несмелова, Ж. Г. Коновалова// Учен. зап. Казан. ун-та. Сер. «Гуманит. науки». – 2011. – Т. 153, кн. 2. –С. 245–258.
26. Новиченко Л. Сильові складники багатства сучасної прози / Леонід Новиченко // Дніпро. – 1981. – № 7. – С. 135–144.
27. ПЛЕРОМА 3'98. Повернення деміургів: Мала українська енциклопедія актуальної літератури. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1998. – 288 с.
28. Прилюк Д. М. Теорія і практика журналістської творчості/Д. М. Прилюк. – К. : Вища школа, 1973. – 271 с.
29. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). - Тернопіль, 1994. – 480с.

30. Чижевський Д. Порівняльна історія слов'янських літератур – Київ: ВЦ «Академія», 2005. – 288с.
31. 20-ті роки: літературні дискусії, полеміки: літ.-крит. статті. – К.: Наук. думка, 1991. – 370с.
32. Literary Journalism Studies. The Journal of the International Association for Literary Journalism Studies. – New York, 2009. – 128 p.

Програмові вимоги до екзамену з курсу «Літературний стиль»

1. Стиль як явище в літературі та журналістиці.
2. Розкрийте співвідношення теоретичних поняття: літературний процес, літературний напрям, зміст і форма, метод і стиль.
3. Історія розвитку поняття «стиль».
4. Індивідуальний стиль (власний стиль, складники та носії стилю, стильова еkleктика, імітація, пародія).
5. Концепція розвитку українських стилів за Д. Чижевським.
6. Головні ознаки бароко як стилю.
7. Необарокові тенденції в сучасному літературному процесі.
8. Класицистичний стиль.
9. Специфіка українського класицизму.
10. Сентименталізм як стиль.
11. Риси стилю романтизм.
12. Український романтизм.
13. Натуралізм.
14. Реалізм.
15. Соцреалізм як стиль в літературі.
16. Соцреалізм як «медіакомунікація».

17. Модернізм як сукупність стилів.
18. Головні риси неокласицистичного стилю на початку ХХ століття.
19. Специфіка символізму.
20. Неоромантизм.
21. Ознаки експресіоністичного стилю.
22. Імпресіоністичний стиль.
23. Стиль сюрреалізму.
24. Футуристичний стиль.
25. Специфіка фактової літератури.
26. Особливості художніх репортажів 20-х років ХХ століття.
27. Майк Йогансен як творець подорожнього репортажу початку ХХ століття.
28. Філософія та естетика постмодернізму. Риси постмодерного стилю.
29. Творчість Юрія Андруховича як постколоніальний постмодернізм.
30. Риси постмодерного мислення у публіцистиці Умберто Еко.
31. Концепція "нової журналістики": виникнення, ідеї, представники.
32. "Новожурналістський" стиль на прикладі репортажів з "Антології нової журналістики" Тома Вульфа.
33. Специфіка стилю гонзо-журналістики.
34. Сучасне використання стилю гонзо-журналістики (на радіо, зокрема).
35. Головні стилі у сучасній репортажистиці.
36. Стиль репортажів журналіста Олега Криштопи.
37. Стиль репортажів журналістки Олесі Яремчук.
38. Стиль фронтних репортажів журналіста Артема Чапая.
39. Стильові особливості книги журналістки Наталі Гуменюк «Майдан Тахрір. У пошуках втраченої революції».
40. Стильові особливості книги журналіста Леся Белея «Ліхіс дев'яності: любов і ненависть в Ужгороді».